

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političsko glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in tisk: Ljubljana, Praničnikova ulica 6. I. Rokopisov ne vračamo. Neprankiranih pism ne sprejemamo. Izdaja vsak tetrtek. Naročnina letna 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list v članstvo. Uglašajo cenike in dogovore. Za vsa posla. Pošt. tek. rač. 11.197. Telefon 3173

Poziv!

Članstvu Jugoslovenskega učiteljskega udruženja — sekcije za Dravsko banovino!

Sekcija je prejela iz Beograda poročilo, da razpošilja Savez Nabavljaj-kih Zadruga državnih službenika svojim podružnicam sledeči dopis, ki tangira tudi vse učiteljstvo, včlanjeno v JUU.

Br. 13.750 a

20. novembra 1931.

Beograd.

Predmet: Učitelji i obustave.

Nabavljajkoj Zadrugi Državnih Službenika,

Svima.

»Zakon o zadrugama državnih službenika od 3. novembra o. g. konačno je rešio pitanje 36 mesečnih obustava od 10 i 5 Din. Za stvaranje kapitala pri Savezu i ozakonio ih. Povodom objave toga Zakona Savez je dao u javnosti objašnjenje o tome, što je povod i što je sadržaj toga zakona. Na to objašnjenje donela je »Politika« od 15. o. m. jednu kratku izjavu Jugoslov. Učit. Udruženja u kojoj ovo izjavljuje, da su svi učitelji i sva učiteljska udruženja uvek bila protiv pomenutih 36 mesečnih obustava za stvaranje činovničkog zadrugnog kapitala i da na tome zahtevu ostaju i dalje. Povod ovoj izjavi, ako smo tačno obavesteni, bio je taj, što uprava Jug. Uč. Udruženja želi da traži da se njoj ustupi ovaj deo tih obustava, koje su uplatili učitelji i da sa njim stvori neku zasebnu kreditnu ustanovu za učitelje, dakle da učitelje izdvoji iz ove naše opšte činovničke zadrugne organizacije.

U našim zadrugama ima vrlo velik broj učitelja i oni u njima igraju vidnu ulogu; u mnogim zadrugama su baš učitelji vodji i njihovi najagilniji radnici. Mnoge zadrugе imaju da zahvale baš članovima učiteljima za svoj osnustak i svoj uspešan rad. Dakako da iz toga sledi, da se mnogi učitelji i koriste ovom našom zadrugnom organizacijom, u nabavljajkim i kreditnim zadrugama.

Zbog toga Vas molimo, da pozovete sve Vaše gg. učitelje zadrugare i da ih zamolite, da oni održe sastanke sa svojim drugovima koji možda još nisu zadrugari i da event. zajedno sa njima upute Jugoslovenskom Učiteljskom Udruženju izjavu, da se ne slažu sa njegovim stavom prema našem zadrugarstvu. Ako drugi ne bi na to pristali, onda neka bar to učine gg. učitelji-zadrugari sami bilo kolektivno bilo pojedinačko.

Ujedno Vas molimo, da poradite da kopije tih svojih izjava dobijete i nama dostavite, kako bi Savez imao taj materijal pri ruci.

Sa zadrugarskim pozdravom

Savez Nabavljajkih Zadruga Državnih Službenika.

Upravnik:

V. Vujnović, s. r.

Član Upravnog odbora:

Al. Durđić, s. r.

Sekcija JUU si šteje v dolžnost, objasniti svojem članstvu, da ni protivna zadrugništemu delu državnega uradništva ter se v načelu popolnoma strinja in odobrava ustanavljanje uradniških zadrug, ki pomagajo državnemu uradništvu in mu olajšujejo materialni in socialni položaj. Učiteljstvo je pa ponovno izrazilo, da se ne more okoriščati z uradniškimi zadrugami tako, kakor bi se rado; ker mu prilike in oddaljenost od navedenih zadrug to onemogočajo. Izkoriščanje teh zadrug s strani učiteljstva, ki je po večini v oddaljenijih krajih, je zvezano z velikimi težkočami. Zato je Jugoslovensko učiteljsko udruženje podvzelo korake, da se učiteljstvo v tem pogledu izvzame iz teh skupnih zadrug ter se iz denarja, ki ga je država odtrgala od njegovih plač, ustanovi take zadrugе, ki bodo lahko služile v korist vsemu učiteljstvu. Nikdar pa ni udruženje nikjer izjavilo, da bi te zadrugе ne bile, odnosno ne mogle biti včlanjene tudi v skupnem Savezu Nabavljajkih Zadrug državnih uslužbencev.

Zahteve učiteljstva so povsem upravičene, ker streme za tem, da se odtegljaji od učiteljskih plač uporabijo na ta način, da bodo v korist vsemu učiteljstvu in predvsem učiteljstvu. S tem se ne krši v nobenem primeru solidarnost, temveč se hoče doseči, da bodo imeli korist od odtegljajev tudi oni, ki jim sedaj ni dana prilika, da bi se okoristili z vplačanim kapitalom tako, kakor bi bili najbolje za nje.

Iz tega razloga poziva sekcija vse svoje članstvo k solidarnosti, da ne krši stanovske in organizacijske discipline ter čaka v pogledu ukrepov glede odtegljajev navodil, ki jih bo prejelo od Jugoslovenskega učiteljskega udruženja. Teh navodil naj se potem drži.

Za enkrat smo prejeli od izvršnega odbora iz Beograda navodilo, naj pozovemo članstvo, da ne daje nikakih izjav ter pojasni onim, ki bi se obrnili do njih, da je zgoraj navedeno stališče sklep banovinske in glavne skupščine J. U. U.

Jugoslovensko učiteljsko udruženje bo gledalo na to, da se od učiteljstva zbrani kapital uporabi v učiteljske svrhe, ki bodo najbolj ustrezale našim potrebam in tudi na to, da bodo lahko izkoristili svoj vloženi kapital tudi oni, ki ga do sedaj iz navedenih ozirov niso mogli.

Ostanimo solidarni in disciplinirani tudi v tem pogledu!

Za Jugoslovensko učiteljsko udruženje v Beogradu, sekcijo za Dravsko banovino v Ljubljani,

Ivan Dimnik, s. r.
predsednik.

Jos. Kobal, s. r.
tajnik.

Zanimivo predavanje o modernih smereh šolstva v inozemstvu.

Teorija in praksa moderne šole.

V sredo dne 2. decembra t. l. je predaval bivši načelnik prosvetnega oddelka g. direktor dr. D. Lončar pri kočevskem učiteljskem društvu v Kočevju ob obilni udeležbi članstva. Tema, ki si jo je izbral g. predavatelj, je privabila skoro polnoštevilno učiteljstvo kočevskega sreza v Kočevje ter je pokazala, kako intenzivno se učiteljstvo zanima za moderne smeri šolstva in kako idealno je učiteljstvo kljub težkemu položaju.

Gospod predavatelj je bival v zadnjem času v inozemstvu ter se je mudil osobito v Hamburgu, kjer si je ogledal moderno šolstvo.

zvezan med šolo in domom v svrhu telesne, duševne in нравne vzgoje mladine in poglobljanja soglasja med roditelji in učiteljstvom. Sestava roditeljskega sveta: šolski upravitelj, voljen zastopnik učiteljstva in staršev, s posvetovalnim glasom po potrebi tudi šolske mladine, nad 15 let stare. Kompetenca roditeljskih svetov obstoja v pospeševanju šolskega obiska, otroškega dela, v reševanju predlogov zaupnikov mladine, v poročanju učiteljstva in staršev, v nalaganju in predlaganju denarnih kazni za zamude, v upogledu v šolski obrat — brez nadzorniške in disciplinske pravice nad učiteljstvom.

Navedeni statut predvideva volitev šolskih upraviteljev po zastopnikih staršev in

Dr. Dragutin
Lončar,

direktor
I. drž. realne
gimnazije
v Ljubljani

Obširno je razpravljaj učiteljstvu o strnjemem pouku, kar za učiteljstvo naših pokrajin sicer ni bilo nič novega, a je vendar z zanimanjem sledilo izvajanjem iz razloga, ker je g. predavatelj konkretno predložil nekatere primere strnjene pouka, katerim je on prisostvoval v Hamburgskih šolah.

Nato je očrtal moderno šolsko demokracijo in smeri, v katerih se gibljejo nova šolska stremjenja v inozemstvu. Poudaril je, da je šolstvo le del narodovega življenja, vzeto in prikrojeno njegovim življenjskim naziranjem in potrebam. Pouk je umetnost ter se učiteljsko delo ne da primerjati z drugim uradniškim delom in ga tudi ni mogoče mehaniško izvajati, ker je potreba, da delujeta pri pouku tudi srce in volja ter duševne okolnosti človeka.

Naš osnovnošolski zakon ima povsem moderno osnovo, kar se tiče pouka. Poudarjena je v njem diferenciacija pouka v kmetiškem in obrtno industrijskem pravcu ter je zato omogočena splošna ljudska izobrazba. Nadaljnji moderni princip leži v poudarku aktivnosti učencev v smislu edlovne šole. Ročno delo je mišljeno kot sredstvo pri pouku, ki mu je podlaga duševna svoboda, iniciativa učencev, odnosno svobodna smer, katere pravice bo začrtal učni načrt, temelječ na osnovah tega zakona. Tretja moderna pridobitev novega zakona je podčrtavanje koncentracije pouka ali takozvanega strnjene pouka.

Nato je očrtal skupno šolo po vidikih hamburškega zakona o samoupravi šole iz leta 1920. (Gesetz über die Selbstverwaltung der Schulen. Hamburg 1930. Hamburger Buchdruckerei und Verlagsanstalt. Auer & Comp. in Hamburg. 50 Pf.).

Gospod predavatelj je očrtal ustanovo roditeljskih svetov. Namen teh svetov je

po učiteljstvu, to pa samo na šolah od 3 razrednice dalje.

Učiteljski zbor ima fakultativno pravico predlaganja pri namestitvah, premestitvah in zamenjavah učiteljstva, po zaslišanju roditeljskega sveta in prizadetega.

Posebna institucija je šolski sosvet. Namen šolskemu sosvetu je posvetovalen v tem pravcu, da je posvetovalni organ šolske oblasti, ki mu predlaga v mišljenje vse zakonske načrte o šolstvu in po možnosti važnejše odredbe, ki zadevajo šolstvo, prosveto in pouk. Šolski svet je sestavljen iz zbornice staršev (100 članov) in zbornice učiteljstva (100 članov). Vsaka zbornica ima svoje predsedstvo, skupno predsedstvo pa odloča o kompetenci predlogov, ki jih izroča v sklepanje eni ali drugi zbornici.

Kot pogoje za organizacijo te moderne šolske demokracije je gospod predavatelj podčrtal v prvi vrsti potrebno usposobljenost, izobraženost in vestnost učiteljstva, nadalje državljansko in pedagoško neodvisnost pedagogov, majhen razred, oziroma oddelke, ker je drugače moderen pouk nemogoč. Neodvisnost staršev. Primeren šolski proračun, ki omogoča moderna stremjenja, ekskurzije, material za ročna dela, odgovarjajoče šolske potrebščine in učne pripomočke ter primerne šolske prostore in stavbe.

Po predavanju se je razvila obširna debata, v katero je intenzivno posezalo učiteljstvo, tako učiteljce, kakor učitelje, ki so napravljali primere in očitavali možnosti modernih smeri pri nas. Iz vsega je bilo razvidno, kako živo je zanimanje za pedagoško delo in kako velik je idealizem učiteljstva. Gospod predavatelj je žel za svoja izvajanja toplo priznanje.

JOZE ŽUPANČIČ — Litija:

Naš ekskurzijski odsek JUU.

Kaj pišejo o EO naše tovarišice in tovariši. — Podjetnost v naših vrstah. — Lepi praktični nasveti. — Za sestanek EO o božiču. — Prve ture. — Kam pojdemo?

— »Spoznavaj domovino, da jo boš ljubil in cenil še bolj!«
Iz pisma tovariša.

Na povabilo v »Učiteljskem Tovarišu« za prijavo k Ekskurzijskemu odseku sem dobil veliko več prijav kakor sem pričakoval. Kakor sem pričakoval — sem rekel. In to iz razloga, ker vem, da je naše članstvo zaposleno z obilico drugih poslov, da mnogi prezro tak poziv, drugi pa ne najdejo prilike, da bi vsaj na dopisnici prijavili svoje ime k sotrudnikom mladega odseka. Za mnoge pa, to trdim lahko smelo, pa je EO še —

mrtvo telo. Zdaj se šele poraja, pokazal ni še nikakih praktičnih dobrin. Vem pa: Ko bo stopil EO v življenje in bo povedel vse se in podjetne Ahasvere na pot, takrat bo postal deležen pozornosti, uvaževanja in upoštevanja tudi ostalih. Zatorej bo zlasti na prvem vodstvu mnogo, mnogo lažje, da z vso postrežljivostjo in umnostjo izvede prve ekskurzije. In to naj poudarim:

Zadovoljstvo prvih udeležencev s turami pod vodstvom EO bodo najboljšje priporočilo tudi onim, ki gledajo s početka naš poskret še od strani. Dobro uspehi izleti bodo

navezali mlademu odseku največ prijateljev in bodo zanj najbolj dokazila reklama. Baš po prvih ekskurzijah pa bomo videli, kako nam je bil EO potreben. O tem sem tako gotovo prepričan, kakor sem to s polno odgovornostjo napisal.

Zdaj pa besedo tovarišicam in tovarišem, ki so stopili že na delo za ustanovitev EO. Povem naj, da mi je bila vsa došla pošta zelo ljuba, dala mi je korajžo in potrdilo, da je bil sproženi predlog in poziv »Ahasverjem« simpatično sprejet. V posebnem zadovoljstvu mi je dejstvo, da so med prijavniki tako tovarišice kakor tudi tovariši prav iz vseh koncev naše banovine. Vsi pozdravljajo ustanovitev EO, prijavljajo svojo prijavo, večina pa je tudi voljna pri sodelovanju. Dvoje, troje od pisem, pa bom zabeležil v izveščku:

Znani naš »predsednik« v merkantilnih tečajih tovariš H. obljublja, da bo šel na vse ture EO, če mu bo dopuščal — čas. Tudi breme je pripravljen prevzeti na svoje rame. Takle praktik, kakor je naš popularni Lojze, bo zalegel mnogo, in sem zelo vesel, da je tudi on med pomagači. Za enkrat se dotaknem pa le mimogrede njegovega predloga o ekskurziji tovarišev iz merkantilnega tečaja na Češkoslovaško. Zadevo pa moramo držati le v evidenci, ker je tovariš lepo zamislil svoj naklep. Iz Celja in okolice se je prijavila že kar večja skupina. Tovariš V. iz Savinjske doline pa nam bo lahko vsem za vzpodbuden vzor. Ob čitanju njegovega lista sem se domislil sestanka z angleškim učitelstvom v zadnjih velikih počitnicah pri Mikližu v Ljubljani. Velika in pestra družba iz vseh krajev Slovenije in sveta. Do takrat nisem vedel, da je v naših vrstah toliko tovarišev, zlasti pa tovarišic, ki tako dobro obvladajo angleški jezik, da se upajo celo v napitnice. Prav tako mi je imponiral tovariš iz Savinjske doline, ki ga žal osebno ne poznam, ko mi je v pismu očitel, kam ga je že vse povedla njegova popotna žilica. Ogledal si je domala prav vso Evropo. Vso Evropo, le v južni Španiji se še ni potil, niti ga ni stresal mraz v severni Norveški. V Parizu, Londonu, Carigradu... itd. pa je kakor doma. Kar zardel sem ob čitanju njegovega veleznaničnega pisma; tako daleč mi bržkone ne bomo nikoli vtikali radovednih nosov...

V prvem članku: »Ahasverji na okup!« sem kar v pobudo navedel načrte naših češkoslovaških tovarišev, ki pojdejo prihodnje počitnice na turo v Rusijo. Eden naših tovarišev se je že tudi odločil za daljino pot preko Prage v Kijev, Moskvo, Odeso, Bukarešto in tam okrog. Prav rad sem mu preskrbel zvezo s češkoslovaškim učitelstvom EO, ki mu je dal na razpolago vse potrebne informacije, in se bo pridružil SSJU na poti na Orient. Ali ne razveseli taka odločna podjetnost!

Nad vse duhovit prispevek pa mi je poslal eden ljubljanskih tovarišev. V šaljivem tonu je očitel že razne podrobnosti, načrte in cilje. Salve smeha je vzbudilo njegovo pismo, ko sem ga čital v družbi prijateljev.

Tovariš »Amie« iz ožje sosese je tudi med tistimi, ki je iznesel že podrobnejši načrt. Predlagal je ustanovitev posameznih plačilnih razredov, vsak prijavek si izbere poljubno turo, znesek pa plačuje v posameznih mesečnih obrokih.

Ostali nasveti v kratkem:

Že v pričetku šolskega leta naj razpiše EO posamezne ture in navede ceno, takrat

se naj določita aranžer posamezne ture in njegov pomočnik. Vsi člani dobe že med letom potrebna navodila, glede prilik in razmer v krajih, kamor pojde ekskurzija. Tudi popotna (propagandna) literatura se naj razdeli izletnikom pravočasno, da pojdejo na pot že povsem pripravljeni. Le tako bo nudila pot oboje: poučnost in tudi — družabnost. Za doseg poslednjega pa naj bi se sopotniki sestali že kdaj pa kdaj med letom, gotovo pa pred odhodom, da navežejo med seboj stike in se spoznajo.

In ta predlog: popotni muzej — last EO! Tjaka se naj bi stekal ves propagandni material: razglednice, spominki, knjige, fotografije s potovanj itd. Vse to bi služilo za lep arhiv, služilo pa bi v informacijo vsem kasnejšim ekskurzijam.

Torej — že dovolj tudi praktičnih nasvetov.

Namen današnjega članka kakor tudi že dvoje prejšnjih sporočil je, da se ekskurzijska ideja v naših vrstah popularizira, in da se čimvečji krog zainteresira za EO. Zdaj pa bo treba uporabiti prvo priliko, da se zbero vsi delavorni člani in članice IUU na sestanku, kjer si naj izvolijo odbor, ta pa bo moral spraviti ves aparat v tek.

Mislím, da bo tak sestanek najbolj pripraven o božičnih počitnicah in v Ljubljani. Menite, da ne? Ali bi bil morda prikladnejši sestanek v Celju, ki je nekako zemljepisno središče naše banovine.

Vsem pa, ki se bodo še nadalje prijavili v EO pa naj velja v vednost, da ne bo nihče vezan k udeležbi pri vseh skupnih izletih. Po mili in prosti volji boste lahko predložili zaželeno turo, k razpisanim turam se boste po prosti izbiri prijavljali. Vsakdo pač svojemu denarnemu stanju primerno in v kraje, kamor ga bo srce vlekle.

Ako se bo o božiču sestavil odbor EO, bo še lahko ukrenil vse potrebno že za predloženi turi, in sicer o binkošti:

1. na Koroško in v Avstrijo (z avtobusi);
2. na naše morje (skozi Gorsk Kotor z avtobusi in ob obali s parobrodom).

Za velike počitnice pa so naši prvi prijavniki predlagali:

1. eno turo po naši državi, zlasti ogled skopljanske in zetske banovine, ki sta najbolj pestri in privlačni pokrajini naše države.
2. Iz krogov učiteljev/Sokolov pa smo sprejeli nasvet, da bi za praške sokolske slavnosti organizirali tudi posebno učiteljsko ekskurzijo.

To-le so prvi predlogi, ki so se porodili v ognju navdušenja. Nekaj izbire je že tu. Kdor pa si želi kam drugam, bo pa predlagal drugo turo. Vsem »Ahasverjem« pa priporočam: štedite, hranite, varčujte!

EO se bo moral držati poslovnega pravila: za skromne novice — solidno pot, do dobra pripravljeno. Vestno delo EO bo najboljše vabilo, da bo odsek delal in napredoval, ter bo spopolnil vrzel, ki smo jo doslej čutili v naših vrstah.

S tem pa bo našemu namenu ustrezno tako kakor smo želeli.

Vsem, ki so se na prvi poziv odzvali mojemu vabilu s sodelovanju in so se prijavili pismeno, se tem potom najlepše zahvaljujem za pozornost. Ko bo odsek konstituiran, bodo prejeli odgovore na vsa zahtevana vprašanja. Vse pa naprošam, naj zainteresirajo za EO vse svoje tovarišice in tovariše.

S popotnim pozdravom!

delaš, pa ti bo hvaležen za to, četudi morda šele rod, ki mu boš pomagal s svojim razumevanjem. Letošnja vzgojna predavanja v radio bodo obravnavala napake otrok na različnih poljih duševnih funkcij. Ali boš šel mimo? Menda ne!

Vabim vse tovarišice in tovariše k tem predavanjem s prošnjo, da eventualno nanje opozore tudi roditelje svojih gojencev.

Pero Horn.

— Svečana učiteljska akademija v Beogradu. Jugoslovensko učiteljsko združenje, sekcija za mesto Beograd, je priredilo 28. novembra svečano akademijo v proslavo petdesetletnice obstoja učiteljskega združenja. Pri akademiji so sodelovali učitelji člani učiteljskega pevskega zbora »Marinković« ter dijaki in dijakinje državnih učiteljskih v Beogradu. Akademija je zelo lepo uspešla.

— Poljsko šolstvo. Poljsko učitelstvo je imelo svoj drugi kongres. Na tem kongresu je bilo govora tudi o krizi šolstva. Število učencev je narastlo, a proračunski izdatki so znižani, kar spravlja šolstvo v nepovoljno situacijo. Plače učiteljskega so znižane za 38%. Število šolobveznih otrok znaša 4.200.000, a od teh jih ostane 700.000 brez šole. A še to ni dovolj. Vlada namerava znižati šolske obveznosti in odpustiti 1500 učiteljev. Učitelstvo je zavzelo svoje stališče proti tem nameram, da zaščiti svoje pravice.

— Bolgarsko učiteljsko združenje šteje 93 učiteljskih društev z 10.000 člani. Fondi združenja znašajo 7.304.000 levov. Premično in nepremično premoženje znaša 3.160.000 levov in čisti kapital 5.244.720 levov. Za pomoč bolnim članom je bilo izdanih v preteklem letu pol milijona levov. Na kongresu, ki se je vršil letos, se je razpravljalo o težkem materialnem položaju, ker so bile učitelstvu znižane plače za 10%. V resoluciji kongresa zahteva učitelstvo večje respektiranje organizacije od strani ministrstva. Predizobrazba za učitelje naj bi bila: cela gimnazija in dve leti učiteljske univerze.

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost Vam nalaga, da zagotovite svoji šoli nabavo z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 36637/25 in O. N. br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v zemljepisnem pouku

Po naredbi prosvetnega oddelka Dravske banovine obvezana je vsaka šola imeti vsaj 1 izvod tega učila

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvastih slik Dalmacije in Primorja, izdelanih po naših najslavnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviću in Krušlinu.

Znižana cena Din 296—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavijanjem in poštnino. Slike so velike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obesi na zid — Poleg tega, da so te lepe slike v okras šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in mornarico D. br. 44012/26 in ministrstva notranjih del J. B. br. 70495/26 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadran.

Nudite otrokom pri nazornem pouku užitek spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja! Budite v otrocih nacionalno zavest z dosegom ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Oskrbo šol v Dravski banovini vrši samostojno Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani

— Polletja na meščanskih šolah. Ministrstvo prosvete je s svojim odlokom z dne 3. novembra 1931. O. N. Br. 75.825 odredilo, da se v vseh meščanskih šolah uvedejo polletja. Prvo traja od začetka šolskega leta do 22. decembra, drugo pa od 23. decembra do konca šolskega leta.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO LIUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

priporočam svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in avstrijskih tovarov. Državni nameštenci done blago tudi na uradni prosti predložitvi lastniroci.

— Tiskovine za zdravstveni pregled učencev in učitelstva po predpisanih pravilih o zdravstvenem pregledu učitelstva in učencev narodnih in srednjih šol, ki se mora izvesti po zakonu v vseh šolah, je založila učiteljska knjigarna v Ljubljani. Istotam se dobi poziv za polletni sistematični in kontrolni pregled dece. Podrobnosti so razvidne iz zbirke zakonov o narodnih šolah, ki se dobi istotam.

— Tovarišicam in tovarišem v Mariboru in okolici! Mladinski pevski zbor Trbovlje-Vode priredi v nedeljo dne 13. decembra t. l. ob 11. uri v Unionski dvorani (Götz) v Mariboru koncert. Vabimo vse učitelstvo in prijatelje mladine.

— Geschichte der Kunst. Za 82 Din je novo izdanie Zgodovine umetnosti, Wickenhagen-Uhde, najlepša in najcenejša knjiga tega leta. Doslej je izšla v nakladi 140.000 izvodov, vezanih v platno. 400 strani, na najboljšem brezlesnem papirju za umetniški tisk. Format velika 8". Nad 300 slik in 16 barvastih tabel.

To najnovejšo izdanie slovite zgodovine umetnosti prof. Ernesta Wickenhagena, ki jo je prof. Uhde-Bernay z izredno marljivo vstopno popolnoma na novo predelal in izpopolnjeval do najmlajše sedanosti, ustreza vsem zahtevam, ki se stavijo idealni, v eno knjigo strnjeno zgodovino umetnosti. V arhitekturi, plastiki in slikarstvu pregledno sestavljena, obvladuje ogromno snov, ki jo predstavlja več kot 5000 letna zgodovina umetnosti. Zasluga te nove naklade je poleg najnovejših uspešnih raziskavanj tudi izpremenjena ocena poedinih umetnostnih časovnih razdobjih z ozirom na kulture sedanosti in prikazovanjem najbistvenjega.

Iz vsebine naj omenjamo le poedine razprave, ki danes posebno zanimajo, kakor Tut-Ench-Amun, El-Amarna-kultura, grška plastika, umetnost pred Kristusom in izraelska umetnost, umetnost starih Etruščanov, iz novejših dobe umetnost baroka, španska umetnost, Greco, iz najmodernejših stavbarske umetnosti imena, kakor Peter Behrens, Taut, Mendelssohn, Corbusier, nadalje slikarji in kiparji, kakor Barlach, Kolbe, Dix, Picasso, Corinth. — Skratka ta knjiga nudi vse, kar je mogoče danes zahtevati od živega zanimivega dela.

Številne velike in čiste slike, med temi 16 barvastih tabel, ilustrirajo čtivo kar najizraziteje.

Tu navedena knjiga se po zgoraj označeni ceni dobi v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Franciškanska ulica 6.

DRAGO GORUP & Co.

LIUBLJANA MIKLOŠIČEVA CESTA 16/I.

Izdelava in prodaja damek in moške konfekcije. Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno.

En gros. En detail.

Učiteljski pravnik.

ALI ZADEVA UREDBA O DOLOČITVI VREDNOSTI STANOVANJ OD 12. SEPTEMBRA T. L. TUDI UČITELJE?

Učitelstvo ima pravico do naturalnega stanovanja po § 84. zakona o narodnih šolah z dne 5. decembra 1929 v smislu §§ 29. in 173. istega zakona.

§ 29. zakona o narodnih šolah določa, da se daje v mestih in trgih namesto naturalnega stanovanja stanarina in se točno določa višina odškodnine za naturalna stanovanja. § 173. zakona o narodnih šolah pa ocenjuje naturalna stanovanja za učitelstvo v podeželskih občinah na 150 Din. S temi zakonitimi določbami je določena torej vrednost učiteljskih naturalnih stanovanj.

Uradniški zakon od 1. aprila 1931 ukinja § 292. sledeče člene zakona o narodnih šolah z dne 5. decembra 1929: § 72. (delno), § 73/3, § 87., § 94., § 95/3, § 116/1, § 121., § 166. in 176.; izpreminja pa § 118. in 180. zakona o narodnih šolah. Nikjer pa niso ukinjeni ali izpremenjeni §§ 29., 84. in 173. zakona o narodnih šolah.

O naturalnih stanovanjih in stanarini govori § 29. in 262. uradniškega zakona od 1. aprila 1931.

§ 29. uradniškega zakona določa v prvem odstavku, da se odteguje tudi uradnikom, ki imajo naturalna stanovanja od samoupravnega telesa, vrednost stanovanja od draginske doklade. Drugi odstavek tega § pa pravi, da se uslužbencem, ki jim po specialnih zakonih plačuje samoupravno telo stanarino odteguje ta znesek od draginskih doklad.

S tem je jasno povedano, da ostane v veljavi tudi ocenitev naturalnih stanovanj po §§ 29. in 173. zakona o narodnih šolah. Uredba o določitvi vrednosti stanovanj od 12. septembra 1931. določa: »Če je samoupravno telo dolžno po posebnih zakonih plačati državnim uslužbencem stanarino, se odteguje ta znesek od draginske doklade.«

Ker pa zakon o narodnih šolah v § 29. določa kot odškodnino (stanarino) za naturalna stanovanja v mestih in trgih točno določeno vsoto, za podeželske občine pa je tudi v § 173. točno določena višina odškodnine, t. j. vrednosti za naturalna stanovanja in ker teh določb ni razveljavilo nobeno zakonito določilo, smo mnenja da je ocenitev naturalnih stanovanj za učitelstvo izvršena z zakonom o narodnih šolah in da bi odmera stanovanj po novi uredbi ne smela zadevati učitelstva.

O stvari bo sekcija ukrenila potrebno.

— § Izplačevanje stanarine. Upravitelstvo tukajšnje osnovne šole nam izplačuje stanarino 200 Din mesečno le proti potrdilu, ki mora biti kolkovano s ¼ kolkom označene vsote. Na ta način mi je vsak mesec odtegnjen 1 Din od stanarine. Ker pa plačamo davek že pri plači, v kateri je všteta tudi stanarina, mislim, da bi se moralo službene prejemke, torej tudi stanarino, izplačevati brez kolkovine. V ta namen naj bi šolsko upravitelstvo izготovilo uradno mesečno polo, na kateri se vsi, ki stanarino prejemajo v znak potrdila za sprejem zneska, podpisajo. — Ij.

Pojasnilo: Na podlagi odredbe kraljevske banske uprave odd. IV. No. 9593/1 z dne 22. junija 1931. niso krajevni šolski odbori, oziroma občine upravičene odtegovati uslužbenški davek od stanarine, ki so jo po § 29. in 173. zakona o narodnih šolah dolžne občine plačevati učitelstvu, ker se uslužbenški davek zaračunava in odteguje pri računovodstvu kraljevske banske uprave od vseh brutto prejemkov. Plačilni izkazi, oziroma potrdila o prejemu te stanarine so prosti tudi vsake druge kolkovine.

— i Nameščeni so sledeči učitelji-vojaki: Belec Ivan, Borko Franc, Casar Vinko, Kosi Ljudevit, Šnuderl Ljudevit, Zavrtnik Stan-ko, Zeli Zlatko Avrelji.

NOVI ZVEZKI ZA OSNOVNE IN VIŠJE NARODNE ŠOLE.

Šolskim upravitelstvom in učitelstvu narodnih šol priporočam Učiteljska tiskarna, da nabavijo nove zvezke za osnovne šole za svoje šole in razrede, ker so ti zvezki izdelani po predpisih, kakor jih je ugotovila komisija v ministrstvu prosvete v Beogradu za sestavo enotnih zvezkov.

Zvezki so sledeči:

1. Lepisnice z napisanimi vzorci. (Rjav ovitek.)
2. Lepisnice brez napisanih vzorcev. (Rjav ovitek.)
3. Lepisnice z napisanimi vzorci v cilingi. (Rjav ovitek.)
4. Okrogla pisava.
5. Pisanke in vezbanke. (Zelen ovitek.)
6. Vezbanke za računanje. (Moder ovitek.)
7. Risanke. (Siv ovitek.)

Vsi zvezki so izdelani iz najfinejšega pisalnega papirja ter opremljeni s pivnikom.

Šolska upravitelstva in učiteljsko naprošamo, naj opozore trgovce z zvezki, da naroče, ko jim poide zaloga dosedanjih zvezkov, le nove vzorce, da bodo tako polagoma uvedeni v vse šole enotni zvezki.

Šolska upravitelstva so prejela podoben prospekt in opis zvezkov.

Uvedite nove zvezke v svoje razrede!

Z uvedbo teh zvezkov koristite tudi svojemu stanu, ker popirate svoja stanovska podjetja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Splošne vesti.

VZGOJNA PREDAVANJA V RADIO.

V četrtek ob 20. uri sem začel nov cikel predavanj o vzgoji otrok.

Dosedanja predavanja so obsegala snov iz predšolske in šolske dobe. Otrok je kakor cvetka, ki uspeva le v žaru ljubezni, hira pa brez nje, to je kratka vsebina dosedanjih 40 predavanj.

V naslednjih predavanjih pa bo govor o napakah otrok. Mnoge naše dosedanje vzgojne knjige so govorile le o napakah otrok, niso pa upoštevale vzrokov teh napak. Zato tudi nismo mogli teh napak dobro preganjati. Zdi se mi, da napake otrok sličejo boleznim težko obolelega človeka. Če vzrok bolezni doznaš, moreš najti tudi odgovarjajoče zdravilo. Če pa najdeš to, moreš bolezen uspešno zdraviti. V nasprotnem slučaju je vse tvoje zdravljenje brez uspeha, zaman.

In prvi vzgoji je isto. Vse tvoje kaznovanje, a tudi vsa pohvala in sploh vse tvoje vzgojno prizadevanje je prazno, če ni v tesni organski zvezi s prestopkom, z napako tvoje gojenca. Potrebno je torej razumevanje napak in boleznih razpoloženj otrok, ker od tega odvisi postopanje vzgojitelja.

Jasno je, da mora učitelj dobro poznati napake svojih gojencev. Pa ne samo za delovanje v šoli, najbrže še mnogo bolj za njegovo delovanje izven šole, mu je tako poznanje potrebno! Do koga naj se roditelji obračajo z vprašanji glede vzgoje otrok, razen do učitelja. A kako naj jim učitelj odgovarja, če prezaposlen z najrazličnejšim delom, nima časa da bi študiral zadevno literaturo. Imeti pa mora tudi nagnjenje, izkušnje in dar za to.

Moderno načelo pa je, da svoj čas izrabljamo čim ekonomičneje. In tudi k temu nam pripomore radio. Gotovo je dobro, če v koncedirani obliki dobiš in prevzameš ono, kar potrebuješ in potem v svoji duši pretehtaš, apliciraš na svoje doživljanje in sprejmeš za svoje, ter v dani priliki uspešno uporabiš. — Sam boš vesel tega, narod, ki zanj živi in

Učiteljska tiskarna priporoča nove zvezke vsem osnovnim in viš. narodnim šolam.